

GÜRCİSTAN-RUSYA SAVAŞININ YIL DÖNÜMÜ

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

7 Ağustos 2009 Gürcistan'ın geçen yıl Ağustos ayında ayrılıkçı Güney Osetya'ya karşı başlattığı operasyona, Rusya'nın müdahalesiyle çıkan 5 günlük savaşın yıl dönümünde, başta çatışmaların merkezinde kalan Gori ve başkent Tiflis olmak üzere, ülke genelinde çok sayıda anma etkinliği ve gösteriler düzenlenecek. Gürcistan'ın toprak bütünlüğü ve NATO üyeliği hayallerinin belirsiz bir tarihe ertelenmesi, Rusya'nın Güney Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlıklarını tanıyarak bölgesel çıkarlarını güçlendirmesi ve Cumhurbaşkanı Mihail Saakaşvili yönetiminin ağır eleştirilerin odağı olmasıyla sonuçlanan savaşı protesto etmek için düzenlenen etkinlikler, başkentte gün boyunca sürecek. Cumhurbaşkanı Mihail Saakaşvili ve Savunma Bakanı David Siharulidze'nin, savaşta hayatını kaybeden askerler için Muhatgverdi askeri mezarlığında düzenlenecek anma törenine katılması bekleniyor. Saakaşvili'nin istifası talebiyle gösteriler düzenleyen muhalefetin de katılması beklenen etkinlikler, yerel saatle 15.00'te savaşta hayatını kaybedenler için ülke genelinde yapılacak bir dakikalık saygı duruşuyla başlayacak. Tiflis'teki Özgürlük Meydanı, Parlamento çevresi, Rustaveli caddesi ve Şarden bölgesinde, tiyatro gösterileri, sergiler ve konserleri de içeren etkinlikler düzenlenecek. Başkente en hakim tepelerden birinde bulunan Narikala kalesinde, gece yarısı "Gürcistan'ın birliğini" sembolize edilen dev bir ateş yakılacak. Parlamento'nun, geçen yılki savaşı değerlendirmek üzere özel bir oturum yapacağı da belirtiliyor. Gori kentinde de, çeşitli sanatsal etkinliklerin yanı sıra yaklaşık 1500 kişinin katılımıyla canlı insan zinciri oluşturulacak. Gori'den Zugdidi'ye uzanması planlanan zincirin uzunluğunun yaklaşık 2 kilometreye ulaşması bekleniyor. Gece saatlerinde ise yüzlerce ışıklı balon gökyüzüne salınacak. 7 Ağustos'u 8'ine bağlayan gece başlayan çatışmalar nedeniyle ayrıca, Batum, Zugdidi, Signagi ve Kutaisi gibi diğer merkezlerde de anma törenleri düzenlenecek ve ülkedeki hemen hemen tüm kiliselerde hayatını kaybedenler için dua edilecek. Savaşın ardından Çok etnikli nüfusuyla dikkat çeken Gürcistan'da halkın büyük bölümü, 1990'lı yıllarda patlak veren iç savaşa ve yıllardır süren çatışmalara rağmen, Abhaz ve Oset "kardeşlerine" düşmanlık gütmediklerini dile getirse de, geçmişin bıraktığı izler ve siyasi alandaki "geri döndürülemez" kayıplar nedeniyle, yeniden birlik olmak artık hayal olmuş görünüyor. Savaşın ardından Abhazya ve Güney Osetya'yı bağımsız devletler olarak tanıyan ve iki bölgenin yönetimiyle güvenlik anlaşması imzalayan Rusya, bölgedeki asker sayısını 3000'e çıkarmayı planlıyor. Rus yetkililerin açıklamasına göre, şu anda Abhazya'da 1000, Güney Osetya'da ise 800 Rus askeri görev yapıyor. Bu sayının, yıl sonuna kadar iki bölgede de 1500'e çıkarılacağı kaydediliyor. Rusya, iki bölgede de yeni üsler kurarak askeri varlığını güçlendirmesinin yanı sıra Güney Osetya lideri Eduard Kakoyti'nin yakın zamanda yaptığı açıklama da, Kafkasya'nın gelecekteki manzarasının işaretini veriyor: "Halkımız Rusya ile birleşmek istiyor". Gürcistan'ın ihtilafli bölgelerinde görev yapan uluslararası kuruluşlar, savaşın sonucunda bölgedeki etkilerini kaybetti. Gürcistan'da 1993'ten beri görev yapan BM Gözlem Misyonu'nun (UNOMIG) görev süresi, Rusya'nın Güvenlik Konseyi'ndeki vetosu nedeniyle uzatılamadı. Abhazya ve Güney Osetya sınırlarında görev yapan BM Gözlem Misyonu'nun son temsilcileri, 15 Temmuz'da bölgeden ayrıldı. Gürcistan'da kalan tek uluslararası kuruluş olan AB Gözlem Misyonu, sınırlarda faaliyet gösteriyor,

ancak sınırın ötesine, Rusya tarafından "bağımsız" devlet olarak tanınan Abhazya ve Güney Osetya'ya erişimlerine izin verilmiyor. Güney Osetya'daki tampon bölgede Gürcü, Rus ve Osetlerin görev yaptığı "Ortak Barış Gücü" de, savaşın ardından dağılmıştı. Uluslararası kuruluşların rakamlarına göre geçen yılki savaşta Güney Osetya'da 400'e yakın sivil hayatını kaybetti. Gürcistan Savunma Bakanlığı da savaşta 161 asker, 11 İçişleri Bakanlığı yetkilisi ve 219 sivilin öldüğünü açıkladı. Savaşın zarar gören ya da evlerini terk etmek zorunda kalanların sayısı ise on binlerle ifade ediliyor. Gürcistan'ın Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan ettiği 1990'lı yıllardan beri süren çatışmalar nedeniyle mülteci konumunda yaşamak zorunda kalanların sayısının 250 bin civarında olduğu belirtiliyor. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) rakamlarına göre, 2008 Eylül ayı itibarıyla yaklaşık 60 bin kişinin hala ülke içi mülteci konumunda olduğu kaydediliyor. Savaşın ardından artan dış yardımlar ve krediler ile ekonomisini ayakta tutmaya çalışan Gürcistan'da, savaşın uzun vadeli etkileri, özellikle yabancı yatırımlar ve turizm gelirlerindeki düşüşle birlikte hala sürüyor. Gürcistan Ekonomi Bakanı Laşa Jvaniya, şubat ayında yaptığı açıklamada savaş nedeniyle ülkeye gelen turist sayısının yüzde 80 oranında gerilediğini belirtmişti. Resmi verilere göre, ülkeye yapılan doğrudan yabancı yatırım miktarında da büyük azalma görüldü. 2007'ye oranla, 2008 yılında ciddi miktarda düşen yabancı yatırım miktarı, geçen yılın ilk çeyreğinde 537,6 milyon dolarken, 2009'un ilk çeyreğinde 124,7 milyon dolara geriledi. İç siyaset Tiflis'te hemen herkesin "hiç beklemedikleri bir anda başladığını" dile getirdiği operasyonun emrini veren Cumhurbaşkanı Mihail Saakaşvili, çeşitli zamanlarda yaptığı açıklamalarda, Batılı ülkeleri "geçen yılki savaşta, kendilerine yeterince destek vermemekle" suçlamıştı. Saakaşvili, imzalanan barış anlaşmasının şartlarına uyması ve "işgal ettiği topraklardan bir an önce çekilmesi" gerektiğini söylediği Rusya'nın, "Gürcistan'ı yok etmek için elinden geleni yapacağını ve ancak Batılı dostlarının kendilerine vereceği desteğin bunu engelleyebileceğini" savunuyor. Yakın zamanda verdiği bir röportajda, "(Rusya Başbakanı Vladimir) Putin'in, kendisini vücudunun 'bazı yerlerinden' asacağını söylemesine rağmen hala ofisinde oturduğunu" belirtse de, Saakaşvili için savaşın sona erdikçe zorlu bir süreç başladı. ABD Başkan Yardımcısı Joseph Biden'ın Tiflis ziyaretinde, Gürcistan'a destek vermeye devam edecekleri yolundaki net mesajları, aynı zamanda 2013 yılında görev süresi dolacak Saakaşvili yönetiminin "bir süre daha onaylandığı" şeklinde yorumlanmıştı. Oysa, 2007 yılından beri Saakaşvili yönetimine karşı sesini yükselten muhalefet, kaybedilen topraklardan sorumlu tuttuğu ve diktatörlükle suçladığı Saakaşvili'ye rahat nefes aldirmamaya kararlı. ABD'nin Gürcistan'a "ülkede demokrasinin gelişmesi ve köklü reformlar yapılması koşuluyla destek verdiğinin" altını çizen muhalefet temsilcileri, sonbaharda Saakaşvili'nin istifası için düzenledikleri gösterilere yeniden başlayacak.

Kaynak/Source: